

Eigersund kommune – Saksframlegg politisk sak

Dato: 19.02.2015 Avdeling: Sentraladministrasjonen
Arkiv: :FE-112, FE-020 Enhet: Sentralstaben
Arkivsaksnr.: Saksbehandler: Ketil Helgevold
14/2263 Stilling: Rådmann
Journalpostløpenr.: Telefon: 51 46 80 13
15/5638 E-post: ketil.helgevold@eigersund.kommune.no

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
029/15	Formannskapet	11.03.2015
008/15	Kommunestyret	16.03.2015

Kommunereform Dalane

Sammendrag:

Regionråd Dalane ga i sitt møte 18.09.14 rådmennene i oppdrag å utarbeide en sak til rådets møte den 08.12.14 hvor det ble presentert en mulig prosess for det videre arbeidet med kommunereform i Dalane. Det ble presisert at «Jærrådsmodellen» kunne være et aktuelt utgangspunkt for arbeidet.

Saksgang:

Fremmes for behandling i formannskapet 11.3.2015 og kommunestyret 16.3.2015

Rådmannens forslag til vedtak 19.02.2015:

Formannskapet innstiller til kommunestyret:

Det foreslås en prosess for det videre arbeidet med kommunereform som følger disse punktene:

1. Eigersund kommune deltar i utredningsarbeid sammen med de andre Dalanekommunene for å få et kunnskapsgrunnlag i forkant av en eventuell kommunestruktur-/sammenslåingsdebatt.
2. Det gjennomføres en SWOT analyse for alle formannskapene i Dalane den 29. april.
3. Eigersund kommune søker skjønnsmidler fra Fylkesmannen for å dekke utgifter til utredningsarbeidet.

11.03.2015 Formannskapet

Møtebehandling:

Votering:

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt.

FS-029/15 Vedtak:

Det foreslås en prosess for det videre arbeidet med kommunereform som følger disse punktene:

- 1. Eigersund kommune deltar i utredningsarbeid sammen med de andre Dalanekommunene for å få et kunnskapsgrunnlag i forkant av en eventuell kommunestruktur-/sammenslåingsdebatt.*
- 2. Det gjennomføres en SWOT analyse for alle formannskapene i Dalane den 29. april.*
- 3. Eigersund kommune søker skjønnsmidler fra Fylkesmannen for å dekke utgifter til utredningsarbeidet.*

Vedtaket er enstemmig.

16.03.2015 Kommunestyret

Møtebehandling:

Votering:

Formannskapets innstilling enstemmig vedtatt.

KS-008/15 Vedtak:

Det foreslås en prosess for det videre arbeidet med kommunereform som følger disse punktene:

- 1. Eigersund kommune deltar i utredningsarbeid sammen med de andre Dalanekommunene for å få et kunnskapsgrunnlag i forkant av en eventuell kommunestruktur-/sammenslåingsdebatt.*
- 2. Det gjennomføres en SWOT analyse for alle formannskapene i Dalane den 29. april.*
- 3. Eigersund kommune søker skjønnsmidler fra Fylkesmannen for å dekke utgifter til utredningsarbeidet.*

Vedtaket er enstemmig.

Eventuell tidligere politisk behandling:

Bakgrunn:

Regionråd Dalane ga i sitt møte 18.09.14 rådmennene i oppdrag å utarbeide en sak til rådets møte den 08.12.14 hvor det ble presentert en mulig prosess for det videre arbeidet med kommunereform i Dalane. Det ble presisert at «Jærrådsmodellen» kunne være et aktuelt utgangspunkt for arbeidet.

Regionråd Dalane har fattet følgende vedtak (08.12.14):

Proessen for det videre arbeidet med kommunereform som følger disse punktene:

1. Det gjennomføres en administrativ SWOT analyse hvor alle ledergruppene i Dalanekommunene deltar (januar/februar).
2. Fylkesmannen inviteres inn til å orientere de respektive kommunestyrene i Dalane om kommunereformen (mars).
3. Det gjennomføres en SWOT analyse for alle formannskapene i Dalane (april/mai).
4. Rådmennene får i oppdrag å utarbeide en informasjonsstrategi for det videre arbeidet frem til oppgavemeldingen foreligger. I dette ligger det også å utarbeide en milepælsplan. Målgrupper er både innbyggere, næringsliv, ansatte i kommuneorganisasjonene og kommunestyrepolitikere. Det utarbeides et særlig informasjonsopplegg for ungdom.
5. Rådmennene lager et overordnet oppsett over de kjente økonomiske konsekvensene av en kommunesammenslåing.
6. Til å gjennomføre SWOT analysene hyres det inn en ekstern konsulent. Rådmennene får fullmakt til å engasjere en konsulent innenfor en ramme på kr. 60.000,- eks. mva.
7. Rådmennene får i oppdrag å utarbeide en sak som fremmes for politisk behandling i kommunene slik at prosessen forankres i den enkelte kommune.
8. Rådmennene gis fullmakt til å søke om midler til prosessen.

Innledning:

Regjeringen har i Sundvolden-erklæringen blant annet forpliktet seg på følgende punkter:

- Det gjennomføres en kommunereform hvor det sørges for at nødvendige vedtak blir fattet i perioden
- Regjeringen vil foreta en gjennomgang av oppgavene til fylkeskommunene, fylkesmennene og staten med sikte på å gi mer makt og myndighet til mer robuste kommuner.

Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskapning og trivsel. Alle landets kommuner ble høsten 2014 oppfordret til å starte prosesser for å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner. Denne politiske saken ønsker å gi mandat til å jobbe med det faktagrunnlag som bør ligge til grunn før det er aktuelt å snakke om kommunesammenslåing/kommunestrukturændring.

Faktiske opplysninger:

Regjeringen har satt ned ekspertutvalg for å se på muligheter og konsekvenser ifm kommunestrukturen i Norge nå. Ekspertutvalget la fram sin delrapport i mars 2014 og sin sluttrapport i desember 2014. Regjeringen skal legge fram melding til Stortinget våren 2015 om oppgavefordeling til kommunene og deretter tar de sikte på at denne kommer som lovproposisjon om nye oppgaver til større og mer robuste kommuner våren 2017, samtidig med en proposisjon om ny kommunestruktur.

Ekspertutvalget ser på at kommunene har fire roller som det forutsettes å ivareta;

1. Rollen som tjenesteyter
2. Myndighetsutøver
3. Samfunnsutvikler
4. Demokratisk arena

Regionråd Dalane har invitert de fire Dalane-kommunene til å samarbeide i utredningsfasen for å kunne gi hver kommune alene, og felles, et samlet kunnskapsgrunnlag på bakgrunn av bestillingen fra Regjeringen.

Det er forespurt konsulenthjelp til å gjennomføre en SWOT-analyse med kommunene. En dag for administrative ledergrupper, og en dag for politiske ledergrupper. I tillegg skal det leveres en sluttrapport for hver av de to analysene.

SWOT-analyse er en analyse som nyttes ved strategisk planlegging eller kartlegging av en organisasjons egne sterke og svake sider, samt identifisering av eventuelle problemer og muligheter som kan påvirke utvikling. Begrepet bygger på de engelske ordene *strengths* (styrker), *weaknesses* (svakheter), *opportunities* (muligheter) og *threats* (trusler).

Alle kommuner skal gjøre en vurdering i forhold til kommunesammenslåing. Det vil være nødvendig med et kunnskapsgrunnlag som basis for de diskusjoner som kommer om eventuell kommunesammenslåing eller kommunestrukturændring.

Når Regionråd Dalane tar initiativ til å gjøre en utredningsprosess samlet for flere kommuner vil vi spare prosessutgifter ved å gjøre analysen i fellesskap, samt at vi vil få gevinst med å få innspill også fra andre kommuner i liknende situasjon som oss.

Siden arbeidet med prosessen vil medføre kostnader, og det er stilt skjønnsmidler til rådighet, bør Eigersund kommune søke om dette fra Fylkesmannen i Rogaland.

Videre vurdering av prosess etter utredningsarbeidet bør komme som en følge av arbeidet i denne første fasen.

I «Kriterier for god kommunestruktur» som er en delrapport fra ekspertutvalget (mars 2014) listes følgende momenter opp som viktige rettesnorer i arbeidet med kommunereform i landets kommuner:

- Tilstrekkelig kapasitet
- Relevant kompetanse
- Tilstrekkelig kompetanse
- Effektiv tjenesteproduksjon
- Økonomisk soliditet
- Valgfrihet
- Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
- Høy politisk deltakelse
- Lokal politikerstyring
- Lokal identitet

Dette er forhold som i det videre arbeidet med kommunereform må vektas og vurderes med bakgrunn i hovedkjernen av problemstillingen som er sentral for prosessen:

Hva tjener innbyggerne best på kort og lang sikt?

Her må både demokratidimensjonen, nivået på tjenestetilbudet, kommunenes robusthet og helhetlig og samordnet samfunnsutvikling være de bærende prinsipper.

Det er tradisjon for samarbeid Dalanekommunene i mellom. Det vil være naturlig at det gjøres et arbeid for å vurdere om hele eller deler av denne geografiske enheten vil ha større fordeler enn ulemper med å slå to eller flere enheter sammen. Det er også mulig å vurdere både kommune- og fylkesgrenser i det videre arbeidet.

Dalane er på mange vis et felles arbeids- og bomarked – og dette er også et aspekt som må belyses i det videre arbeidet.

I det arbeidet som skal påstartes må det å tenke prosess – og ikke resultat være det avgjørende. Dette handler i stor grad om å skape troverdighet og tillit slik at prosessen kan være preget av åpenhet og raushet. Her må kommunene være sitt ansvar bevisst og vise ydmykhet overfor hverandre.

Fylkesmannens rolle

Alle kommuner skal gjennomføre prosesser for å vurdere sammenslåinger med andre kommuner. I dette arbeidet skal fylkesmennene være sentrale aktører for å bidra til gode lokale prosesser. Det legges opp til to løp:

- hurtigløp ferdig i 2015
- hovedløp; vurdering - beslutning - retningsvalg 2016.

I forhold til det siste alternativet vil Fylkesmannen gjøre en vurdering av prosessen totalt sett og gi en anbefaling til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Dette skjer høsten 2016.

Så langt har Fylkesmannen vært på besøk i hele fylket slik at alle kommuner har fått en orientering om arbeidet – og hva som forventes av kommunene. Det er også startet opp et opplegg hvor kommuner som har ønske og behov for det kan få representanter fra Fylkesmannen til å stille på orienteringsmøter for kommunestyrene.

Fylkesmannen har også ansatt en egen prosessveileder som skal bidra til at prosessene i kommune blir gode.

Fylkesmannen videre opptatt av å formidle følgende kriterier for en god og vellykket prosess:

- Ledelse
- Åpenhet og involvering
- Informasjon

I tillegg er det fra Fylkesmannens side gjort et viktig poeng av at det er et sentralt suksesskriterie å trygge de kommunalt ansatte i prosessen. Hvis mulig så bør ansatte i kommunene gis stillingsgaranti eller tilsvarende ordning.

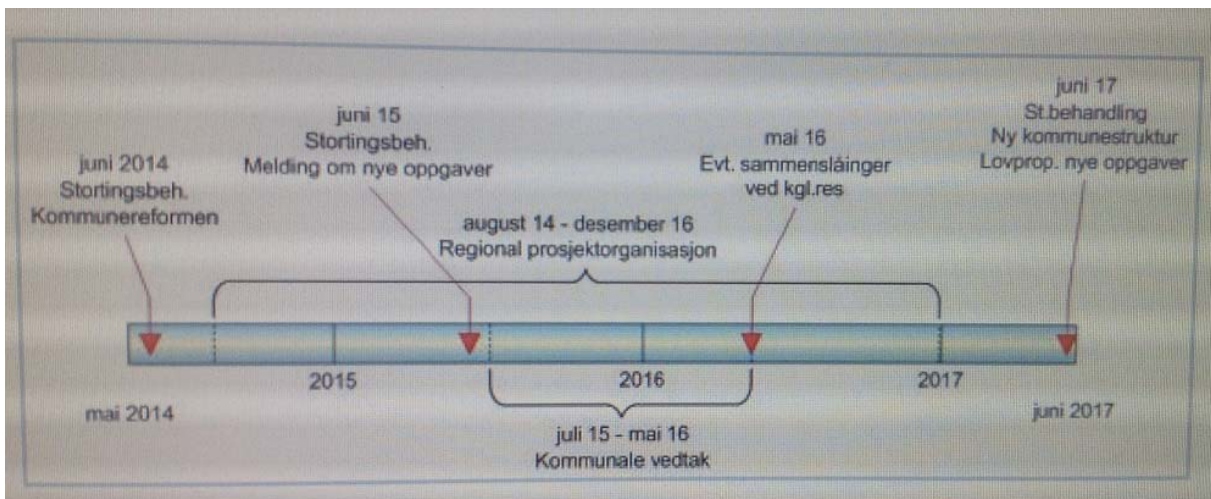
Saksbehandlers vurderinger:

Milepæler og viktige momenter i prosessen videre

Det er en rekke vedtak som skal fattes fremover – både lokalt og sentralt. Av de sentrale føringene som sannsynligvis blir de viktigste for kommunene i sine vurderinger av styrker, svakheter, muligheter og trusler ved kommunesammenslåing er:

- Nytt inntektssystem
- Nye oppgaver til kommunene (Oppgavemeldingen som kommer ved påsketider 2015)

I nedenforstående modell er viktige milepæler tegnet inn på tidsaksen.

Andre opplysninger / fakta i saken:

Relevant verktøy og informasjon:

Presentasjon fra FMR, se egen forsendelse

Verktøykassen til Kommunal- og regionaldepartementet,

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd.html?id=504>

Prosessrettleider: Veggen mot en ny kommune,

http://www.regjeringen.no/upload/KMD/KOMM/kommunereform.no/Veien_mot_en_ny_kommune.pdf#search=vegen mot en ny kommune®j_oss=1

Utover dette vises det til:

Kompetansesenter for distriktsutvikling, <http://distriktsenteret.no/>

Økonomiske konsekvenser:

Det vil påløpe kostnader til prosessveiledning – og senere også til informasjons- og kommunikasjonstiltak. Dette vil forhåpentligvis i stor grad bli dekket opp av skjønnsmidler fra Fylkesmannen.

~ o ~

Alternative løsninger:

Eigersund kommune deltar ikke i utredningsarbeid sammen med de andre Dalanekommunene i forbindelse med kommunereformprosessen – og velger å se etter andre samarbeidspartnere.

~ o ~

Dokumenter - vedlagt saken:

Journalposter i arkivsaken – ikke vedlagte dokumenter

Nr		Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	S	27.11.2014	Regionråd Dalane	Kommunereform Dalane - videre prosess
2	U	22.01.2015	Fylkesmannen i Rogaland	Søknad om skjønnsmidler - kommunereformprosessen

Parter i saken: